

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Затверджено на засіданні кафедри
державного управління, публічного
адміністрування та регіональної
економіки

Протокол № 5 від 11 грудня 2015 р.

Програма
навчальної дисципліни
"ТЕРИТОРІАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ"
для студентів усіх спеціальностей
усіх форм навчання

Укладач: к.е.н., доцент, Шумська Г. М.

Відповідальний за випуск:
зав. кафедри державного управління, публічного адміністрування
та регіональної економіки Гавкалова Н. Л.

ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016

1. Вступ

Сучасні процеси трансформаційних перетворень в Україні, що характеризуються впливом світової кризи, глобалізацією та інтеграцією, зумовлюють проведення необхідних реформ для забезпечення соціально-економічного розвитку країни. Актуальною проблемою є формування ефективної співпраці між органами виконавчої влади та іншими економічними суб'єктами, в тому числі і з органами місцевого самоврядування, та пошук у межах цієї співпраці нових шляхів для забезпечення ефективного управління соціально-економічними процесами на місцевому рівні.

Навчальна дисципліна "Територіальне управління" посідає важливе місце у навчальному процесі, оскільки надає методологічні, методичні знання, допомагає сформувати професійні компетентності щодо аналізу, оцінки і розробки заходів у сфері територіального управління в Україні.

Метою навчальної дисципліни "Територіальне управління" є формування у студентів професійних компетентностей щодо розподілу влади між різними рівнями та підвищення ефективності управління територіями в Україні умовах реформ.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

використання сучасних методів територіального управління для проведення якісного аналізу процесу реалізації регіональної соціально-економічної політики;

проведення ґрунтовного аналізу ресурсів території для забезпечення ефективного соціально-економічного розвитку території;

застосування сучасних методів дослідження систем управління та діяльності регіональних органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, алгоритми оцінки їх діяльності;

визначення оптимальних шляхів реформування регіонального управління та місцевого самоврядування у загальній системі державного управління;

розроблення пропозицій щодо реформування процесів розвитку місцевого самоврядування та його елементів.

Об'єктом навчальної дисципліни є процес територіального управління в Україні та механізм реалізації регіональної соціально-економічної політики в умовах суспільних трансформацій.

Предметом навчальної дисципліни є засвоєння фундаментальних і прикладних засад територіального управління господарськими процесами та механізмів реалізації соціально-економічної політики держави в умовах реформ.

Пререквізити: вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши такі навчальні дисципліни, як: "Політична економія", "Мікроекономіка", "Національна економіка".

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

сутність, принципи, об'єкти, суб'єкти й інструменти територіального управління у країні;

методологію дослідження й удосконалення процесів управління територіями на макро- і мезорівнях;

сутність і основні складові механізму регіональної економічної політики у країні;

методологічні основи формування та розвитку адміністративно-територіального устрою в Україні та інших країнах світу;

нормативно-правові основи функціонування органів влади в Україні;

основні етапи проведення моніторингу результативності та ефективності управління територіями органами влади на макро- і мезорівнях;

вміти:

використовувати загальнонаукові та конкретнонаукові методи для дослідження механізму територіального управління соціально-економічними процесами у країні;

обґрунтовувати критерії для оцінювання наслідків прийнятих управлінських рішень щодо реалізації тієї чи іншої регіональної політики у країні;

розробляти пропозиції з реформування АТУ на основі здійснення прогностичної оцінки наслідків їх впровадження в Україні;

обґрунтовувати оптимальні шляхи реформування системи регіонального управління і місцевого самоврядування у загальній системі державного управління;

застосовувати сучасні методи дослідження систем управління і діяльності регіональних органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в умовах змін;

здійснювати моніторинг результативності та ефективності управління територіями в Україні органами влади на державному та регіональному рівнях.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійною компетентністю, що наведена в табл. 1.

Таблиця 1

Професійна компетентність, яка отримується студентами після вивчення навчальної дисципліни

Назва компетентності	Складові компетентності
Використовувати конкретні засоби та інструменти для управління соціально-економічними процесами на території регіону	Використовувати методи й інструменти регулювання економіки регіонів країни
	Розробляти основні напрями реалізації державної регіональної економічної політики для забезпечення ефективного територіального управління
	Оцінювати вплив застосування різних інструментів, стратегій територіального управління на основні соціально-економічні параметри розвитку регіонів
	Застосовувати показники оцінки ефективності територіального управління економікою регіонів
	Приймати управлінські рішення щодо реформування територіального управління економікою регіонів, використовуючи європейські підходи та вітчизняний досвід
	Здійснювати моніторинг результативності та ефективності управління територіями в Україні органами влади на державному та регіональному рівнях
	Застосовувати сучасні методи дослідження систем управління і діяльності регіональних органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в умовах змін
	Обґрунтовувати оптимальні шляхи реформування системи регіонального управління і місцевого самоврядування у загальній системі державного управління
	Обирати з альтернативних варіантів раціональні управлінські рішення щодо реалізації того чи іншого виду економічної політики на мезорівні
	Обґрунтовувати критерії для оцінювання наслідків прийнятих управлінських рішень щодо вибору стратегії економічного зростання економіки на мезорівні
Надавати рекомендації органам державної влади і місцевого самоврядування щодо застосування ефективних варіантів територіального управління в Україні	

Структуру складових професійних компетентностей та їх формування

відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено в табл. 2.

**Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни
«Територіальне управління»
за Національною рамкою кваліфікацій України**

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Пререквізити	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Територіальна організація влади в Україні та територіальне управління					
Використовувати конкретні засоби та інструменти для управління соціально-економічними процесами у регіоні	Сутність поняття територіального управління та вихідні положення цього процесу, основні види методів територіального управління економіки	Розуміння сутності, принципів, об'єктів, суб'єктів й інструментів територіального управління у країні; знання методології дослідження й удосконалення процесів управління територіями на макро- і мезорівнях	Уміння використовувати загальнонаукові та конкретно наукові методи для дослідження механізму територіального управління соціально-економічними процесами у країні	Здатність до роботи у команді з іншими студентами при обговоренні пріоритетних напрямів територіального управління в Україні в умовах реформ	Здатність брати ініціативу і формулювати власну позицію щодо обґрунтування методології дослідження територіального управління в Україні в умовах реформ
Тема 2. Державна регіональна політика (ДРП) в Україні					
Приймати управлінські рішення щодо модернізації територіального управління економікою, використовуючи європейські підходи та вітчизняний досвід	Сутність поняття ДРП. Основні види і інструменти ДРП. Сутність методу "дерево цілей". Зарубіжний досвід реалізації ДРП	знання про сутність і основні складові механізму регіональної економічної політики у країні; знання основних критеріїв ефективної реалізації окремих видів регіональної політики	уміння обґрунтовувати критерії для оцінювання наслідків прийнятих управлінських рішень щодо реалізації тієї чи іншої регіональної політики у країні	здатність дотримуватися соціальних норм і правил при співпраці з іншими студентами при формуванні своєї власної позиції щодо ефективних шляхів реалізації регіональної політики	здатність брати на себе відповідальність за прийняття індивідуальних й колективних рішень у процесі вибору шляхів ефективної регіональної політики у країні
Тема 3. Сутність та основні напрями реформування адміністративно-територіального устрою (АТУ) в Україні					

Обґрунтувати оптимальні шляхи реформування АТУ України	Основні поняття системи АТУ України та взаємозв'язок складових у цій системі. Поняття реформи та основні види реформ.	знання методологічних основ формування та розвитку АТУ в Україні та інших країнах світу; розуміння концепції реформування АТУ в Україні; знання економіко-математичних методів для побудови прогнозів реформування АТУ в Україні	уміння розробляти пропозиції з реформування АТУ на основі здійснення прогнозу оцінки наслідків їх впровадження в Україні	здатність налагоджувати ефективну комунікацію у групі; здатність брати участь у спільному прийнятті рішень щодо впровадження пропозицій з реформування АТУ в Україні	здатність брати на себе відповідальність за впровадження пропозицій з реформування АТУ в Україні

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5	6
Тема 4. Становлення та розвиток системи місцевого самоврядування (МС)					
Обґрунтувати критерії для оцінювання наслідків прийнятих управлінських рішень органами місцевого самоврядування щодо вибору напрямів територіального управління	Сутність місцевого самоврядування. Етапи становлення та розвитку системи місцевого самоврядування в Україні та інших країнах світу.	знання нормативно-правових основ становлення та розвитку МС в Україні; знання алгоритму аналізу діяльності регіональних органів влади;	уміння обґрунтувати оптимальні шляхи реформування системи регіонального управління і МС у загальній системі державного управління	здатність до роботи у команді у процесі аналізу розвитку системи МС і його елементів, а також визначення шляхів удосконалення структури органів МС в Україні	здатність брати на себе ініціативу при прийнятті рішень щодо вирішення проблем розвитку системи МС; здатність приймати відповідні управлінські рішення
Тема 5. Територіальне управління в умовах змін					
Надавати рекомендації органам державної влади і місцевого самоврядування щодо застосування ефективних варіантів територіального управління в Україні	Сутність, основні типи змін на території держави. Процес управління ресурсами території в умовах змін (трудовими, фінансовими, інвестиційними та ін.)	знання нормативно-правових основ функціонування органів влади в Україні; знання сучасних методів дослідження діяльності органів державної влади й органів МС в умовах змін	уміння застосовувати сучасні методи дослідження систем управління і діяльності регіональних органів державної виконавчої влади та органів МС в умовах змін	здатність налагоджувати ефективну комунікацію у групі щодо використання методів оцінки діяльності органів влади та розробки шляхів ефективного управління територіями у країні в умовах змін	здатність брати ініціативу і формулювати власну позицію щодо обґрунтування методології дослідження територіального управління в Україні в умовах реформ
Тема 6. Результативність і ефективність державного управління та місцевого самоврядування					

Здійснювати моніторинг результативності та ефективності управління територіями в Україні органами влади на державному та регіональному рівнях	Сутність результативності і ефективності діяльності органів влади на державному та регіональному рівнях. Критерії та показники ефективності управління територіями органами влади	знання про основні етапи проведення моніторингу результативності та ефективності управління територіями органами влади на макро- і мезорівнях	уміння здійснювати моніторинг результативності та ефективності управління територіями в Україні органами влади на державному та регіональному рівнях	здатність до роботи у команді при обговоренні результатів проведеного моніторингу діяльності органів влади в Україні	здатність брати на себе відповідальність за проведення моніторингу результативності й ефективності управління територіями органами влади в Україні

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин (5 кредитів ЄКТС). Форма підсумкового контролю – залік.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Розподіл влади між різними рівнями

Тема 1. Територіальна організація влади в Україні та територіальне управління

1.1. Предмет дисципліни «Територіальне управління» та основний понятійний апарат.

Предмет і понятійний апарат дисципліни «Територіальне управління». Територіальні основи публічної влади в Україні. Організаційно-правовий механізм публічного управління на територіальному рівні. Моделі територіальної організації влади. Трансформаційні процеси у сучасній Україні. Система адміністративно-територіального устрою України. Актуальні проблеми організації територіального управління в Україні.

1.2. Об'єкти, суб'єкти та принципи територіальної організації влади та територіального управління в Україні.

Економічна сутність об'єктів і суб'єктів територіальної організації влади та територіального управління в Україні. Основні принципи територіальної організації влади та територіального управління в Україні.

1.3. Методи дослідження проблем територіальної організації влади та територіального управління в Україні.

Методологія дослідження проблем територіальної організації влади та територіального управління в Україні. Класифікація основних методів, що використовуються у сфері територіального управління в Україні. Характеристика основних методів у сфері територіального управління в Україні.

1.4. Місце і роль дисципліни у системі навчальних дисциплін.

Взаємозв'язок дисципліни «Територіальне управління» з іншими дисциплінами і науками. Основний внесок дисципліни «Територіальне управління» у розвиток економічних та інших дисциплін.

Тема 2. Державна регіональна політика в Україні

2.1. Сутність і цілі регіональної економічної політики.

Сутність, мета та основні завдання регіональної економічної політики. Державна регіональна політика як складова регіональної економічної політики держави.

2.2. Принципи державної регіональної економічної політики в Україні.

Зміст принципів державної регіональної економічної політики та їх практична реалізація в Україні.

2.3. Складові частини державної регіональної економічної політики.

Сутність та зміст основних складових частин державної регіональної економічної політики в Україні.

2.4. Реалізація регіональної економічної політики органами влади в Україні.

Структура влади країни. Повноваження центральних органів державної виконавчої влади при здійсненні регіональної політики. Повноваження регіональних державних органів виконавчої влади. Повноваження органів місцевого самоврядування.

2.5. Складові частини механізму регіональної економічної політики в Україні.

Нормативно-правові основи реалізації регіональної економічної політики в Україні. Форми, методи та інструменти реалізації регіональної економічної політики. Інституційне забезпечення державної регіональної політики: стан, проблеми та перспективи.

Тема 3. Реформування адміністративно-територіального устрою

3.1. Методологічні засади реформування адміністративно-територіального устрою держави.

Необхідність реформування адміністративно-територіального устрою держави. Методологічні засади змін адміністративно-територіального устрою України.

3.2. Концептуальні засади адміністративно-територіальної реформи.

Нормативно-правові засади адміністративно-територіальної реформи в Україні. Розробка Концепції адміністративно-територіальної реформи в Україні.

3.3. Стан та проблеми сучасного адміністративно-територіального устрою України.

Сучасний стан адміністративно-територіального устрою України.
Основні проблеми адміністративно-територіального устрою України та
напрями їх вирішення.

Змістовний модуль 2. Підвищення ефективності управління територіями

Тема 4. Становлення та розвиток системи місцевого самоврядування

4.1. Конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні.

Правові засади розвитку місцевого самоврядування в Україні. Розробка та реалізація нормативних документів в органах місцевого самоврядування.

4.2. Місцеве самоврядування та його місце в системі публічної влади.

Сутність поняття "місцеве самоврядування". Еволюція місцевого самоврядування в Україні та інших країнах світу. Місцеве самоврядування як форма партисипативної демократії: правові основи та досвід міст України.

4.3. Форми та принципи участі громадянськості у місцевому самоврядуванні.

Класифікація форм участі громадянськості у місцевому самоврядуванні. Основні принципи участі громадянськості у місцевому самоврядуванні. Децентралізація та деконцентрація владних повноважень як чинник розвитку місцевого самоврядування.

4.4. Концептуальні основи реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні.

Необхідність реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. Проблеми забезпечення самостійності територіальних громад у вирішенні питань місцевого значення.

Тема 5. Територіальне управління в умовах змін

5.1. Зміни на територіальному рівні: сутність, поняття та етапи.

Сутність поняття "зміни". Суб'єкти та об'єкти змін на територіальному рівні. Основні етапи змін на територіальному рівні.

5.2. Управління ресурсами територій країни в умовах змін.

Необхідність управління ресурсами територій країни в умовах змін (трудовими, фінансовими, інвестиційними, інноваційними та ін.). Особливості процесу планування, організації та контролю використання ресурсів територій країни в умовах змін.

5.3. Стратегічний менеджмент у ході проведення змін.

Поняття "стратегічний менеджмент" у процесі реалізації змін. Необхідність

проведення стратегічного менеджменту у ході проведення змін. Основні типи стратегічних змін. Етапи впровадження стратегічних змін на території країни.

Тема 6. Результативність і ефективність державного управління та місцевого самоврядування

6.1. Забезпечення ефективності державного управління та місцевого самоврядування.

Поняття "ефективність" у системі органів державної влади та місцевого самоврядування. Управління якістю як основа ефективного управління територіями. Організаційно-правові засади розробки систем управління якістю ефективного управління територіями. Забезпечення ефективності державного управління та місцевого самоврядування. Алгоритм проектування, розробки та впровадження систем управління якістю в органах місцевого самоврядування та місцевих органах виконавчої влади.

6.2. Критерії оцінки результативності діяльності органів державного управління та місцевого самоврядування.

Теоретичні засади оцінки результативності та ефективності. Основні критерії оцінки результативності діяльності органів державного управління та місцевого самоврядування.

6.3. Оцінка виконання функціональних повноважень співробітників органу виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Аналіз організаційної структури з функціональними повноваженнями системи державного управління та місцевого самоврядування. Оцінка виконання функціональних повноважень співробітників органу виконавчої влади.

3. Теми та плани семінарських (практичних) занять

Семінарське заняття – форма навчального заняття, спрямована на закріплення студентом теоретичних знань, отриманих як на лекційних заняттях, так і в процесі самостійного вивчення матеріалу. На семінарському занятті викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами доповіді та презентації з окреслених питань, їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові бали за кожне семінарське заняття виставляються у відповідний журнал.

Отримані студентом бали за окремі семінарські заняття враховуються в процесі накопичення підсумкових балів з даної навчальної дисципліни.

Практичне заняття – форма навчального заняття, спрямована на формування професійних компетентностей студентів у процесі виконання ними певних видів економічної роботи, а саме – розрахунків економічних показників, обґрунтування висновків щодо напрямів покращення державного регулювання економіки. Проведення таких занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для розв'язування їх на занятті.

У процесі проведення практичного заняття студенти самостійно або у малих групах (при попередньому поясненні викладача) вирішують запропоновані завдання різного рівня складності, практичні ситуації чи ділові ігри. Наприкінці заняття з метою виявлення ступеня засвоєння матеріалу викладачем проводиться перевірка роботи, яку виконували студенти, та підведення підсумків з виставленням відповідної оцінки в залежності від результатів виконаної роботи. У межах дисципліни «Територіальне управління» з метою опанування студентами усіх видів економічних розрахунків практичні заняття рекомендується проводити за окремо взятими темами чи, в деяких випадках, питаннями. Плани семінарських та практичних занять наведено у табл. 3.

Таблиця 3

Плани семінарських (практичних) занять

Назва теми	Програмні питання для семінарських занять та теми практичних занять
1	2
Змістовний модуль 1 Розподіл влади між різними рівнями	
<i>Тема 1.</i> Територіальна організація влади в Україні та територіальне управління	<i>Семінарське заняття:</i> 1. Територіальні основи публічної влади в Україні. 2. Організаційно-правовий механізм публічного управління на територіальному рівні. 3. Моделі територіальної організації влади. 4. Актуальні проблеми організації територіального управління в Україні
<i>Тема 2.</i> Державна регіональна політика в Україні	<i>Семінарське заняття:</i> 1. Форми та методи реалізації державного управління соціально-економічними процесами у регіоні.

	2. Інституційне забезпечення державної регіональної політики: стан, проблеми та перспективи. 3. Практична реалізація основних складових державної регіональної політики в Україні. <i>Практичне заняття на тему "Аналіз регіональних господарських комплексів України"</i>

Продовження табл. 3

1	2
<i>Тема 3. Сутність та основні напрями реформування адміністративно-територіального устрою в Україні</i>	<i>Семінарське заняття:</i> 1. Система адміністративно-територіального устрою України та інших країн світу. 2. Методологічні засади реформування адміністративно-територіального устрою держави. 3. Обґрунтування напрямів реформування адміністративно-територіального устрою в Україні
Змістовний модуль 2 Підвищення ефективності управління територіями	
<i>Тема 4. Становлення та розвиток системи місцевого самоврядування</i>	<i>Семінарське заняття:</i> 1. Концептуальні основи Європейської хартії місцевого самоврядування та практичні приклади її реалізації в Україні. 2. Світові моделі розвитку місцевого самоврядування як форми реального народовладдя. 3. Процеси децентралізації та розподіл повноважень між органами місцевої та центральної влади в європейських країнах. 4. Необхідність становлення місцевої демократії в Україні та інших країнах світу
<i>Тема 5. Територіальне управління в умовах змін</i>	<i>Семінарське заняття:</i> 1. Необхідність територіального управління в умовах зміни в Україні. 2. Управління людськими ресурсами в процесі змін. <i>Практичне заняття на тему "Оцінка ефективності управління трудовими, фінансовими, інвестиційними, інноваційними та іншими видами ресурсів в Україні в умовах змін"</i>
<i>Тема 6. Результативність і ефективність державного управління та місцевого самоврядування</i>	<i>Семінарське заняття:</i> 1. Управління якістю діяльності органів влади як основа ефективного територіального управління. 2. Функціональне обстеження роботи органів влади на основі проведення функціонально-вартісного аналізу їх діяльності. <i>Практичне заняття на тему "Оцінка результативності діяльності органів державного управління та місцевого самоврядування на основі проведення моніторингу їх роботи"</i>

4. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Самостійна робота студентів є важливою складовою навчального процесу. Її слід розглядати як спосіб індивідуалізації процесу навчально-професійної підготовки студентів, як основу самоосвітньої діяльності фахівців, вагомий чинник їх професійної мобільності. Вона полягає у поглибленому вивченні та аналізі інформації з питань, винесених на самостійне опрацювання з використанням підручників, навчальних посібників, науково-економічної та періодичної літератури, законів та нормативних актів України, інформації з мережі Інтернет, даних статистичних довідників. Ця інформація повинна використовуватися студентом при підготовці до практичних (семінарських) занять та до проміжного і підсумкового контролю.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань та формування практичних навичок з навчальної дисципліни, наведені в табл. 4.

Таблиця 4

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Форми контролю СРС
1	2	3
Змістовний модуль 1 Розподіл влади між різними рівнями		
<i>Тема 1.</i> Територіальна організація влади в Україні та територіальне управління	Пошук, підбір та огляд літературних джерел для підготовки до семінарського заняття. Виконання творчого завдання за темою: "Вітчизняна і зарубіжна практика територіального управління"	Перевірка творчого завдання
<i>Тема 2.</i> Державна регіональна політика в Україні	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою наступного практичного заняття, підготовка до поточної контрольної роботи за темами 1 і 2. Підготовка презентації за темою: "Державна регіональна політика в Україні"	Перевірка презентації
<i>Тема 3.</i> Сутність та основні напрями реформування	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка до колоквіуму. Виконання домашнього	Письмова контрольна робота за

адміністративно-територіального устрою в Україні	завдання за темою: "SWOT-аналіз як інструмент територіального управління"	темами 1 і 2. Перевірка завдання
Змістовний модуль 2 Підвищення ефективності управління територіями		
Тема 4. Становлення та розвиток системи місцевого самоврядування	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка до поточної контрольної роботи за темою 4. Написання есе на тему "Концептуальний аналіз Закону України "Про засади державної регіональної політики"	Проведення колоквиуму Перевірка есе

Продовження табл. 4

1	2	3
Тема 5. Територіальне управління в умовах змін	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка до колоквиуму. Підготовка презентації за темою: "Застосування проектного підходу у процесі реалізації стратегій регіонального розвитку"	Письмова контрольна робота за темою 4. Перевірка презентації
Тема 6. Результативність і ефективність державного управління та місцевого самоврядування	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання домашнього завдання "Оцінка результативності й ефективності органів державного управління та місцевого самоврядування в Україні та інших країнах світу"	Проведення колоквиуму Перевірка домашнього завдання

5. Методи навчання

При викладанні дисципліни «Територіальне управління» для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких як: проблемні лекції, міні-лекції, семінари-дискусії, робота в малих групах, кейс-метод. Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни наведено у табл. 5.

Таблиця 5

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Тема	Практичне застосування навчальних технологій

1	2
<i>Тема 1. Територіальна організація влади в Україні та територіальне управління</i>	<i>Проблемна лекція з питання "Актуальні проблеми організації територіального управління в Україні"; кейс "Вибір моделі територіальної організації влади для України"; міні-лекція, семінар-дискусія з питання "Організаційно-правовий механізм публічного управління на територіальному рівні"; презентація результатів роботи в малих групах</i>
<i>Тема 2. Державна регіональна політика в Україні</i>	<i>Міні-лекція, семінар-дискусія з питання "Організаційно-правовий механізм публічного управління на територіальному рівні"; презентація результатів роботи в малих групах</i>

Продовження табл. 5

1	2
<i>Тема 3. Реформування адміністративно-територіального устрою</i>	<i>Проблемна лекція з питання "Напрями реформування адміністративно-територіального устрою в Україні"; кейс "Обґрунтування напрямів реформування адміністративно-територіального устрою в Україні" презентація результатів роботи в малих групах</i>
<i>Тема 4. Становлення та розвиток системи місцевого самоврядування</i>	<i>Проблемна лекція з питання "Вплив стану фінансової стійкості місцевих бюджетів на рівень добробуту населення у регіонах України"; кейс "Необхідність становлення місцевої демократії в Україні та інших країнах світу"; презентація результатів роботи в малих групах</i>
<i>Тема 5. Територіальне управління в умовах змін</i>	<i>Міні-лекція, семінар-дискусія з питання "Вибір стратегії якісних перетворень в Україні на підставі процесуальної концепції"; презентація результатів роботи в малих групах</i>
<i>Тема 6. Результативність і ефективність державного управління та місцевого самоврядування</i>	<i>Міні-лекція, семінар-дискусія з питання "Обґрунтування критеріїв та показників порівняльної оцінки діяльності регіональних органів державної влади та органів місцевого самоврядування"; кейс "Функціонально-вартісний аналіз діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування у регіонах України" презентація результатів роботи в малих групах</i>

6. Рекомендована література

6.1. Основна

1. Борденюк В. І. Місцеве самоврядування та державне управління: монографія / В. І. Борденюк. – К. : Парламентська вид-во, 2014. – 325 с.

2. Кучабський О. І. Територіальне управління в Україні в умовах реформ : навч. посібн. / О. І. Кучабський. – К. : Астролябія, 2013. – 304 с.
3. Мамонова В. В. Методологія управління територіальним розвитком : монографія / В. В. Мамонова. – Х. : Вид. ХарPI НАДУ "Магістр", 2014. – 208 с.
4. Побудова системи управління якістю в діяльності органів виконавчої влади регіону : монографія / М. В. Афанасьєв, Л. Г. Шемаєва, Л. Й. Аведян та ін. ; [за заг. ред. канд. екон. наук, доцента Л. Г. Шемаєвої. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2008. – 472 с.
5. Регіональна економіка : підручник / за заг. ред. проф. Н. Л. Гавкалової. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2011. – 464 с.
6. Територіальна організація влади в Україні : навч. посібн. / С. В. Зозуля. – Чернігів : ЦППК, 2013. – 125 с.